

Kõigi maade tüüliised ühinege.

Eesti Osakondade Peterburi komitee häälekandja.

№ 175.

PÄEWALEHT.

Pühapäeval, 10. augustil 1919. a.

„Edasi“ järgmine number ilmub hommen — esmaspäeval, suures faustas.

Ärgu unustagu!

Wene nõukogude wabariigi walitus seletas, et tema wäed üle Eesti piiri ei lähe. Mitte mingit rahwuslist põhjust ei saa nii siis Eesti walgel walitusel olla sõjapidamisest nõukogude Wenemaaga. Mingijugune hädasõda ei ähwarda tema rahwuslist enesemääratistist sõjaliselt Wenemaa poolt.

Kõigendagu Eesti walgekaardlaste walest wahutawal kuul, et nõukogude Wenemaa temaga sõda pidas, — meie, kommunistid, teame, et see sihtselt wäljamõeldud katse on, nõukogude Wenemaa imperialistide süüdistada ja Eesti töörahwaale tolmua silma puistata, nagu poleks Eesti mingit nõukogude wabariigi walitust olnud.

Eestis oli klassiwõitlus, kodu sõda, kuigi Eesti sõjalisaraandjad ühes kodanlusega seletada püüawad, nagu oleks Eesti oma rahwuslist iseseiswust wenelaste wastu kaitsnud.

Eesti walgekaardlastel, kellede poolt kogu maailma imperialistide ajatirandus, on kõik võimalused nõukogude Wenemaa imperialistidest püüetest pasundada, ja wäliselt on seda sellepärast kergem teha, et kodu sõda Eesti tõe Wene punased wäed oja wõtsid. Meie, kommunistid, ei salganud ega salga seda kunagi. Meie ei ole mitte poliitilised kahepalksed, nagu näit. sõjalis-revolutsionärid, kes oma Tallinna lehes mingijugusest Eesti nõukogude wabariigist jaburdawad ja samal ajal kommunistid hõbistawad, et need waenulised wõõrad wäed (see on, Wene punased kütid) Eesti tõe toonud. Ainult wäikekodanlik isamaalane, mis klassiwõitluse küsimuses purupime on, võib klassijõu sõjaliswalituse sõjawägesid wõõrastele, waenulistele wägedele pidada. Siin võib kõige rohkem ainult selle kohta waielda, kas teatud maa, kus klassiwõitlus alustati, revolutsioniks küps oli või mitte. Aga kui ühest rahwusest töörahwaale teistest rahwusest sõjariistuse töörahwaale appi tuleb, pole wiimised mitte waenlased, waid klassiwennad, liidulased, sõbrad.

Kui läinud sügisel Eesti kodu sõda algas, ei olnud Eesti kommunistide keskel lahkuminekuid selle juures, et Eesti töörahwas Wene seltsimeeste abil tuleb ära wahastada, just nagu me kunagi ei kahtleks Eesti punasest kiitusest näituseks Soome, Rootsi või mõne muu maa töörahwaale appi saata, kui niisugune õnn meile oiais saaks.

Wenemaa oli Eesti töörahwa wabariigi liidulane. Eesti proletariaatse partei juhtimise kätte poolt loodi Eesti nõukogude wabariigi walitus; tema päale langeb wastutus kodu sõda päale Eesti. See walitus leppis kokku nõukogude Wenemaaga sõjategewuse asjus Walge Eesti walitusega.

Eesti walge wabariigi walitus sõdis Eesti töörahwa walituse wastu, keda sõjaliselt Wene walitus toetas. Ja Eesti walge walitus ei olnud ka mitte üksi, waid Saksa, Wene, Soome, Rootsi, Daani ja Inglise walgekaart oli tema liidulane, on praegugi.

Mai lõpul kaotas Eesti nõukogude wabariigi walitus wiimse maa (territooriumi). Walged wäed tungisid Wenemaa sisse.

Eesti nõukogude walituse olemasolemise mõde oli kadunud, sest et selleks korra walged wäed temast wõitu said. Hiljem teatas Eesti kommunistlike partei tekkimise (Tallinnas), et Eesti nõukogude walitus ena me ei ole.

Nii peab Eesti kodanline walitus nüüd sõda nõukogude Wenemaaga. Tema wäed tungisid ühes Wene walgekaardiga Wenemaa sisse, aitasid Pihwa, Jamburi, Dubowa ära wõtta ja aitarwad neid punaste wägede eest kaitsa.

Ja sellega ühes wastawad Eesti walged tagajärgede eest. Wene nõukogude walitus seletab, et ta üle Eesti piiri ei lähe. Aga arusaadaw, kui Eesti walge walitus oma riigist Wene walgekaardi pesa teeb, kui Eesti walged wäed oma piirid selleks tarwitawad, et jäl redupalka leida ja esimehel parajal pilgul jälle Wene punaste wägede päale tormata, siis pole midagi ijaaraliku, kui punased wäed mitte oma lubadust pidada ei saa. Nad oleksid siis sunnitud teatud filmapilgul enes kaitses Eesti päale tungima. Eesti tõe ei jää teist teed üle, kui sõjahimulist naabert, kes päkapikulaase suurse hullustuses oma piiri taga paigal olla ei taha ega rahu ei soowi, sunnitakse talale tungimist loobuma.

Eesti walge walitus hoopis enne alati oma isamaa kaitsmise mõttega. Nüüd sõdis ta Wenemaa pinnal.

Aga ärgu unustagu Eesti walge walitus, et Wenemaa punased wäed ühel kenal päeval teist suguse kogu wõitwad saada, kui see oli, mis neile mõni aeg tagasi Eesti piiride kohta anti.

J. A.

Toimetuse kõnetunnid on igal tööpäeval 2—6 õhtul. Tel. 243-29.

Talitus on awatud igal tööpäeval hommiku kella 10—4 päale lõunat. Tel. 663-89.

Talitus ja toimetuse aadress: В контору газ. „Edasi“, Петроград, Социалистическая ул. 14. (6. Ивановская)

Tellimisi

wõetakse wastu kõigis W. S. J. N. Wabariigi Posti ajutistes, Põhja Reklamanduse büroos (ühend. „Севентрпонец“) posti osakonnas Peterpurg, Poon. 25 Okt. № 1 ja Sewtjentro petshat'i Kreisi ning Walla Agentuurides.

Tellimiste hind:

1 kuu — 18 r., 2 kuud — 36 r., 3 kuud — 54 r.

Adressi muutmise 1 rubla.

Peterburi Nõukogu koosolek.

Koosoleku awamine.

6. augustil kell 5 päeval pidas Peterburi Nõukogu koosolekut, millest ametiühijuste nõukogu, wabriku komiteede esitajad, tööliste kooperatiivide walitused, madruste ja punawäelaste konverentsi esitajad oja wõtsid. Päewakorras on küsimused: 1) Küttematerjali kriis, 2) lülituse armele wõtmine, 3) aruanne punawäelaste konverentsilt ja 4) ametitulede kuretegewuste üle.

Koosolek awatakse, kuna slm. Jendolimow tähendab, et slm. Sinowjew weel kõesolewast filmapilgust ja slm. Shatow wäerinna sejutkorra tõeale.

Slm. Sinowjewi kõne.

Sündmused Budapestis.

— Seltsimehed, wiimasel ajal ootafime meie weel suurema ärewuse ja kannatamatusega teateid, mis Ungarist meile jõudsid. Näit on meil võimalik punktialt feld feda armustada, mis Budapestis sündis. Wiimises raadiotelegrammis, mis meie saime, teatatakse, et Rumenia wäed Budapesti sammuksid ja saal organiseeriti uus walitus, kusjuures teatatakse, et Rumenia wäed omamoliiselt Budapesti tungisid. Sellepärast palub uus Ungari walitus 5.000 inimele jalka abits korda jalale seadima ja uut walitust kaitsma.

See on liitlaste töö.

Niisugune on teade. Kahtlemata tegid siin liitlased eeltööd. Wiimisel ajal liitusid Ungari poole ka weel tšehho-slowakid ja Rumenia mõisnikude wäed. „Aruääri“ Prantjuma ei saanud oma wägesid sinna saata ja ta otjastas Ungari revolutsiooni teiste kätte abis ära kätistada. See on just seejama süsteem, mida liitlased ka meie juures tarwitawad. Tšehhidega läks neil asi nurja. Tšehhi wäed hakkasid Ungari wägedega wemastama ja nüüd astusid tegewusse Rumenia wäed, kes weel nii pimedad on, et seda kuretegeliku plaani pimedalt täitma läksid. Kui Rumenia wäed Budapesti juure jõudsid, andsid tarwad Prantjuse ministrid kogu Budapesti arawõtmist seisma jätta, mida muudugi täide wiia ei oleks suudetud.

Liitlaste huligaanlus.

See oli huligaanlus, mitte enam. Kolm päewa enne seda, s. o. peaaegu ühelajal kogu Budapesti arawõtmist seisma jätta, saatis Pichon Rumenia wägede juhatajale nummerdatud telegrammi wastupidise sisuga. See on wana diplomaatilise kooli harilik filmatirjalus.

Nii suutsid Rumenia wäed Ungari päälinna tungida ja Ungari töölisti raudu naelutada.

Wiha ehk kahtlusest sel puhul awaldada oleks asjata; meie teame, kes on Prantjuse kapitalistid, kuidas nad Ungari päale waatasid ja kuidas kahtsid nad Ungari revolutsiooni ära kätistada, mis neile rahu ei annud.

Meie juures see taktika ei õnnesta.

Meile kahtid nad sedajama teha, katjades meile filmust kaela wiijata, kuid see ei õnnestunud. Seda taktikas meie suur maa laugus teist liitlaste organisatsioonist ja meie revolutsiooniline ajakataal. Muudugi said nad fergesti wäikele Ungariga walimis.

Sotsiaal-araandjate oja.

Kuid kõiges jelles on ka weel teine külg, mida tähendama peab. Selles araandmises mängisid suurt oja ka sotsiaal-araandjad. Wist mäletate, kui fergesti läks revolutsioon Ungaris. Oja sotsiaal-araandjad, kes Ungari kommunistidele külge kleepisid, läksid ka uute walituse. Siis imestas see kõik. Arwati, et neel on ausad inimehed, kes arusaades Ungari proletariaadi wastutust ja otjustasid temaga läsi-käes sammuda. Neid jäteti walituse, kui ühedugusid liitmeid. Nuid liidu wägede ligitemisel Budapestile, tõsisid araandjad pääd, astusid liitlastega ühendusse ja walmistasid pööret ette.

Peidel — Sakjamaa Mosk.

Ungari uue walituse eestajaks or keegi Peidel, ametiühijuste juht. Tõelisel on see Sakjamaa Mosk, Saksa töölisti päätimutas. Päale selle astusid walituse krahw Andrafi — nagu meie Wiikow — ja Korol — Siberi tüüpuse sotsialist. Esimene dekreet, mis awaldati, oli eraomanduse maksmapanek Ungaris.

Ühendus 21. juuli ja 1. augusti wahel.

Kommunistlike Ungari walituse otjustawats filmapilgust oli 21. juuli — protesti päew Wenemaa asjadesse segamisse wastu. See protest ei õnnestunud, kuid temast jäid jäljed järele. Italias oli suur liikumine töötörte kajuks. Prantjumaal tatistasid töötörget wähemlased.

Kahtlemata on 21. juuli ja 1. augusti wahel ühendus. Ungari proletariaadi wastased nägid, et nad wõitwad awalikult töötada.

Rumenia soldatid — tööliste kätistajad.

Ja misugune filmatirjalus selle juures! Uus Ungari walitus palus 5000 soldatit abits saata just nagu rumeenlaste wastu. Muudugi ei ole neile kaitsjaid tarwis waid abilisi Ungari töölisti kätistama.

Kohus ja wõitjate otjuse täidewiimine.

Ungarile on see töötaste, ta on Ungari proletariaadi südamesse löödud. Praegu mõistawad wõitjad saal kohut ja wiinwad otjuseid täide. Nuid seltsimehed, ärge unustage, et naerab see, kes wiimajena naerab. Meie waatame, kes kellegi üle kohut mõistab, kas sotsiaal-araandjad proletariaadi üle, või proletariaat sotsiaal-araandjate üle. Meie waatame kõige selle, kui ajajärgu päale, mida maailma revolutsiooni teistwufes küllalt on olnud. Väanes katab liikumine ikka edasi. Waat sellepärast ei anna meie Ungari sündmustele otjustawat tähtsust.

Ungari sündmuste tähtsus meie kohta.

Meie kohta on Ungari sündmustel wäga suur tähtsus. Seltsimehed, õppige Ungari õpetumist. Ei wõi madu oma rinnal soojendada, nagu Ungari töölistid seda tegid. Waewalt jõudis filmapilt kätte, kui madu üles tõusis ja proletariaadi südamesse pistis.

Juudased-araandjad näitasid endid wäga hästi üles. Meie oleme kindlad, et nad ka nii lõpetawad, kui Juudad: kätistawad iseendid ära.

Radugu äraandjad!

Sellest õpetunnist teeme järgmise otuse: tarwis kindlamees olla ja veel enam uhmatus nalle Juudastele avaldada, kes filmipilli ootavad, et proletariaati ära anda. Maha äraandjad vähemlaste ja eesrid!

Kolase Internatsionaali seisukoht.

Pragu peab teise, kolase Internatsionaali kongressi Vüernis oma koosolekuid, millest ainult 70 inimest osa võtavad. Kuid nad peavad siiski koosolekuid ja rõõmustavad selle üle, mis Ungaris sünninud, ja ei avalda protesti.

Äraandjad võivad hõlmata aga mitte võita.

Sünnimusele pole tarwis ülijuurt tähtsust anda. Äraandjad võivad ainult hammustada, kuid võita nad ei suuda. Meie näeme, et võime ainult neid ugaldada, kes äraandjate juure ei lähe, vaid nende päale sülgab. Proletariaadi lõpulisus võidus kindlalt on, lõpetame meie: "Ungari Nõukogude revolutsioon! (Tormiline ja laulusteväetäplagin.)"

Resolutsioon.

Sm. Jendofimow loeb resolutsiooni ette, mis ühel häälel vastu võetakse.

Ungari töölisele.

Onnetuses, mis teid tabas, saite teie meile veel kallimaks, seltsimehed Ungari proletariaad. Mõid peate teie karika põhjani tühjaks jooma. Teie päiksinatungisid võõramade mustasjalsed väed. Teie kodanlus rautab teid uuesti ahelatesse. Teie sotsiaal-äraandjad, kes endid sotsialistideks nimetavad, on aga tõeliselt kodanluse suleotrad. Viidu imperialistide mõrjukatega ühes astuvad üles ka Ungari sotsiaal-demokraadid, et Ungari proletariaati kagitada. Kuna aega küsivad nad täide võtta. Tõltsite seljataga tegid nad väljamaa kodanlusega musta lauba. Teie hoigate nühid kahetõrde surwe all. Kuid alatu äraandmine ja weine vägiwald avavad teie lõikide filmad. Maailma revolutsioon areneb. Ta wabastab teid ja kõigi maade töölised.

Ungari Nõukogude Wabariit suri — elagu Ungari Nõukogude Wabariit!

Sm. Shatowi aruanne.

Peterburi eelpeisukohtade seisukord 3. juunil tagasi.

Sm. Shatow toob Peterburi eelpeisukohtade kohta küllalt selge pildi. Ta tähendab, et kolm kuud tagasi seisukord Peterburi väerinnal lootusetu oli. Walged olid Peterburist mõni 30 wersta eemal.

Walged lämmatavad endid Peterburiga ära.

Kuid senini muutus seisukord põhjalikult. Tehti hiiglahüppeid, tõmmati kõik proletariaadi jõud kokku, et Peterburi meie kätte hoida. Nüüd on selge, et walgetaardlased, kes igalt poolt kogu walgunud, Punast Peterburi ei võta, nad lämmatavad endid ära.

Punase wäe energiline puhastus.

Meie hakkasime õige hoolega punawäe ridades puhastama, halastamata kõlmata elemente maha lastes. Argpüksidel, nahahoidjatel ja defertiridel hakkas palaw Punawäe ridades. Neg-ajalt ehitasime ukerinnal terasest seinu, mille vastu walgetaardlased oma hambad ja küljeluid ära murravad.

Ka walgetaardlased on rajulid.

Suurt kasu toid meie tööle ka walgetaardlased oma metifikuste ja omapäraliste "kordadega". Walgete ülewälpidamine äritas kõik talupojad nende vastu üles ja nad hakkasid küllades koduõja falkasid organisceerima, kes ühes meiega sõidwad.

Meie rõhume walgeid.

Misuguses seisukorras olles, suutime meie walgeid ifta laugemale ajada. Walgete poolt jooswad meile sajad jolda-tid üle.

Walge wäerind peab häwitatud saama.

Walge eestlaste abi päale waatamata, wõitme meie nii suure punkti ära kui Jamburgi (kätteplagin). Olets ehitaw arwata, et Jamburgi wõtmisega Peterburi hädas on. Tarwis wiivitamata Dudowa ja Pihwa ära wõtta ja lõpuliselt walgetaardi banded häwitada.

Viitlaste abi wõhendatud.

Kui walgetaardi banded Piiteri all olid, saatsid liitlased meile 2 naela walget jama inimese päale, aga nüüd ainult 1/2 naela musta leiba, sest et liitlased ei looda enam, et walged banded Peterburi ära wõtawad.

Soome piiril.

Soome piiril on kõik rahulolaw, teatatakse fm. Peters ja tal on õigus:

Meie ei lähe üle piiri ja ei läse ka waenlastele üle piiri sammuda.

Sm. Shatow kriipitab veel kord alla, et walgete ka we nõukogu kätse filmas pidades ei lähe meie üle Soome ega Eesti piiride, kuid meie ei läse ka walgetele üle nende piiride sammuda.

Pühikesed käd.

Sm. Shatow lõpetab oma kõne kindlas usus, et Kotskanko ja Judentsthi käd selleks liiga lühikesed on, et Punast Peterburi ära wõtta (tormiline kätteplagin).

Sm. Petersi teadaanne.

Karjala wäerinnal ja Kroomlinnas.

Sm. Peters toob täiendawa teadaande seisukorra kohta Karjala wäerinnal ja Kroomlinna pommitamise üle waenlaste poolt. Walge-soomlased tormasid piiririba päale. Selle püüetungimise tagajärjel olid toledad metifikud. Waenlase aeroplaanide kohta, mis Kroomlinna päale ilmuvad, on seisukord wäljapääsematu. Alalikul oleme Soomega rahu wahetorras. Kuid samal ajal tungiwad Soome õhulaewad Kroomlinna päale. Meie peame Moskwasse, kätlohta pöörama, et ta Soomele ultimatuuni ette paneks sõjategewust lõpetada. Et see ultimatuum matjew oleks, peab tema seljataga reaalse jõud seisma. Sellepärast peamegi meie wäerinnal wäerinnatugewemise alal töötama.

Päale küttematerjali kriiside ja lõikude arwele wõtmise küsimuse kuulati punawäelaste konverentsi aruannet.

Punawäelaste ja madruste konverents.

Konverentsi poolt teeb lühikese aruande Sm. Baranow. Neid põhjusti ette tuues,

mis konverentsi lõputulemused nõudsid Sm. Baranow aruande tõe ja tegu tagajärjete üle. Tarwis on teile juba punawäe warustamises kogu wõtta.

Sm. Baranow aruande puhul peab Sm. Jendofimow järgmise resolutsiooni ette, mis ühel häälel vastu võetakse.

Resolutsioon.

Peterburi Nõukogu teatatakse sõja kätteplagin konverentsi lõputulemused ja otsustatakse kõigil pool seaduslikka soowimisi tähta, mis konverentsi resolutsioonides awaldatud.

Koosolek lõpetatakse. Ameliste kätteplagin wäerinnal lõpetatakse kätse aja kätse järgmise koosolekuni edasi.

Punane wäerind.

Teated 8. augustil.

Põhja wäerind.

Petsheri piirkonnas wõitme meie wäed terve rida kätse ära, 20 wersta lüuna-lüuna poole Kroomlinna, Petsheri jõe käljal.

Lääne wäerind.

Porhovi sihil wõitme meie wäed terve rida kätse ära, 15 wersta põhja lüuna-pool Porhovit.

Baranowitshi sihil tagawõitme meie wäed wõideldes wäerinnal kätse.

Lõuna-lääne wäerind.

Dubnõi sihil asusid meie wäed liinile, mis 50 wersta lüuna-pool Sypekowlat.

Proskurovi sihil tagawõitme meie wäed wõideldes Starostaninowlast 15 wersta põhjapool uuele liinile.

Lõuna wäerind.

Belgradi — Sudshani sihil jättime meie Graiweroni maha.

Woroneshi piirkonnas. Meie wäed wõitid terve rida kätse ära, 30 wersta Piski jaamast lõuna pool.

Nowo-Hopersti sihil wõitme meie wäed wõideldes raudtee ära Wamowla jaamast kuni Nowohoperskini.

Enamlaste ehk vähemlaste sotsialism.

Parisi nädalikirjas "L'Internatsional" on huwitaw kirjeldus Artur Bouchet allkirjaga mahutatud: "Enamlaste ehk vähemlaste sotsialism".

Uwoldame selle huwitawa kirjelduse täielikult.

"Sõjalusjast saadik awasid sotsialistid arenemate ajaloo sündumuste ees oma pöördumise. Ühes neist, kirjeldes, suuremeelsed, kes uskusid veel sotsialistliku ideali sisse, teenisid sotsialismi alalõpmata, kõige oma sõjalise temperamendi kirjeldusega. Wenemaal nimetati neid "enamlaste". Kõigest jõust kätse nad internatsionalistliku sotsialismi põhjused. Prantsusmaal, Inglismaal, Saksamaal, Itaalias ja peaaegu kõigis maades leidusid enamlite sotsialismi põhjused kirjeldada poolehoidjaid. Prantsusmaal nimetati neid "wähemuse ehitajateks", sest et mitme kuu jooksul olid nad sotsialistliku erakonna kongressil vähemuses. Pärast nendes, kes põhjused tundustasid, mis Helweisia konverentsidel vastu wõetud, nimetati jumewaldlasteks ehk kühklasteks. Kätse on renegaatidest rääkida, nagu Herwe, Südelum ja teised, kes tööstelaste äraandjateks said. Militaristlikkude ja kodanlikkude wäerinnade rõõmiks kuulutasid nad endid ifamaalasteks. Nad ei uskunud puhast sotsialismi ja näitasid endid kodanlastega kätse poolehoidjatena üles rahwusliste ja rahwuswaheliste kongresside resolutsioonide päale waatamata. Nad astusid kodanlusega koalitsiooni, et sotsialistliku Internatsionaali ühnemist sõja ajal tähistada. Seda ei unusta sotsialistid-enamlased üalgi. Oma kühklike seisukohaga aitawid sotsialistid-wähemlaste sõda edasi pidada, et rahwuswahelisele sotsialistlikule revolutsioonile talistusi teha.

Suuremalt osalt sammusid rahwad, kes militaristliku ehk kapitalistliku ajatirjanduse läbi tulifeks astud, vähemlastega ühes kolmel ehk neljal sõjastal, kuid aru saades, et neid hädadest ainult sotsialism päästa wõib, tulid nad selle õpetuse tõeliste juhtide juure. Wene, Saksa ja Austria rahwad tõstsid juba enamlise lipu üles, mõnelele töölisele liikumisele kätte makstes. Nad ehitawad uut Euroopat. Et internatsionalistlik sotsialism täielise wõidu saaks, selleks on tarwis ka Prantsuse, Itaalia, Inglise j. t. maade sotsialistidel punane lipp üles tõmmata ja terwe Euroopa sotsialistlik kord luua. Sotsialistliku korra loomiseks on tugewad hinged, palawad südameid ja selgeid mõistusi tarwis. Kas vähemlaste ja renegaatide teowad proowi kodanlikkude klasside kaasatamises ning kaowad ära. Klassiwõitluse torn on küllalt tugew, et kõiki elementid ärapühkida, kes sotsialistliku erakonda pugenuid. Walmistagem kõigest jõust meie enamlaste erakonna organisatsiooni ette. Pole tarwis lõhet karta; see on juba üegi igal maal olemas. Pole tarwis renegaatidega ühendust pidada: nad andsid sotsialismi ja Internatsionaali ära.

Meil ei ole ühes erakonnas nendega midagi tegemist. Meie oleme sotsialistid-enamlased. Teatame seda awalikult. Ühes nendega, kes teistes maades niisama mõlewad kui meie, loome uue Internatsionaali, kelle ehitajad kätse läbi peawad tegema. Misugusel korral on awalik teoline lõhe tarwilik. Et maailma militarismi ja kapitalismi wõita — sõja põhjus, rahwaste hädade põhjus — töötame ühes enamlaste sotsialistide wõiduks.

"Elagu rahwuswaheline revolutsioon!"

Artur Bouchet.

Meie ajatirjanduse küsimusest.

Partei kongress on alanud Piiteris juba oma istumisi. Palju tuleb kongressil päewakorrale küsimusi, mis meie tööd ning tegewust edaspidistes tingimistes jaawad ära määrama. Tehakse loowate ülesannete tähtsusest juba pinda, kus praegu töötame, wihjatamaks ning seotakse üles suuri juhtimisteid wõi tegewusplaanide.

Muu seas tuleb arutamisele ja otsustamisele ka kirjanduse wäljaandmise küsimus, kus kahlemata teiste seas warju ei wõi jääda ka meie ajatirjanduse wäljaandmine edaspidistes tingimistes. Praegul on meil olemas kaks ajalehte, mõlemad on üsna rahmatud ja wõetakse mõnebe ringkondade poolt suure nuzinaga ja pahameelega vastu. Paljudel on ju ülla wiisiks, igalt poolt juurt rahuldust tahta, kuigi nad — need nuzisejad — tarwawärki selleks midagi ei tee, et asja, millega nad rahul pole, parandada.

Tõsi aga on siiski see, et meie ajalehed pole wõinud olla — erakorralisi tingimisi arwesse wõttes — küllalt täielikud. "Tööline", näit, ilmub kõigest kolm korda nädalas wäljases kaustas ja "Edasi" Piiteris tuleb wälja igapäew, kuid ka suuremalt jaolt poolikul kujul, nii et kõigeilgult kõiki polewaid päewaküsimusi arutada tähta wõimata on olnud. Ojalt on süüdi selles asjalugu, et ajalehe ruum kahlemata kätse, teistes aga on puudust tuntud ajatirjanduslikest joududest, sest toimetustöö on kätse seltsimehe õladel lajunud ja loomulik, et nad pole wõinud geniaalselt hiiglatööd korda jaata, kuna selleks ka mingisuguseid eeltingimisi pole veel olnud, et geniaalsust wäljendada ja kõiki puudusi ajatirjanduse alalt tähipäälse täielikkusega kõrvaldada. See wõitub — wõib olla — sünnib alles tulewikus.

Nüüd aga tuleb kongressil otsustamisele küsimus, kuidas edaspidi meie ajalehte wäljaandmist kõrvaldada, ajalehte nõrkust ja kiratjemisi kõrvaldada kätse. Mõnebe poolt tuuakse juba suure jõu-

sega hääleli kuuldawale, et meie ajalehti, "Edasi", "Tööline", — ühendada ja siis wälja anda üht tublit partei häälekandjat, kes kõiki nõudmisi täidaks ja kõiki rahuldaks, ka neid, kes meie ajalehti kunagi kätse pole wõtnud ega sinna sisse oma pikku heitnud ega tialgi ei heida.

Nii tuleks siis üts meie ajalehtist likwideerida. Kuid misugusele lehele — kas "Edasi" wõi "Töölinele", peame matuseid tegema hakkama — waat' see on küsimus, mis peab tähipäälse arusaamisega otsustamisele tulema. Kas wiia "Edasi" tühjale kõrwalisse maakotta — juude ja rabade taha — Waldaise wõi mujale, ehk tuua jälle "Tööline" Waldaist — kus ta ilmunine ei tanna suuremat tähtsust — meie kultuurelu kätse Piiterisse, kus ajalehe järele ilmtingimata määratu suur tarwidus on olemas.

Selles küsimuses, arwan ma, ei wõi sellegil kätse arwamist olla: meie ajalehe wäljaandmine sündigu edaspidi ainult Piiteris, kus olemas on kõigeilgult eeltingimised selleks, et wälja anda tõekesti tublit ja ajatirgusel seiswat partei häälekandjat.

Muidugi ei paku Piiter toetusküsimuses kugi ilusaid wäljawaateid nendele, kes senini armastanud korraliku mõnutundega töhta tähta ja ka walget aeroplaanide "wurinat" Piiteri ligidalt pole igatsele küllalt lõbus kuulda. Need wäljased asjaolud ei wõiks aga mingisugusele otsustamisele mõduandwad olla.

Nii siis: ühendatagu meie ajalehed, see on tingimata tarwilik! Saagu wõimalikult pea Piiteris ilmuma üks tubli ja ajatirgusel seisew eeliseelne kommunistlik partei häälekandja!

Suhan Durt.

Piiteris,
9. augustil 1919

Iha väärind.

Esaremi piirkonnas, Volga jõe paremal kaldal mõistis meie väed rida kinni ära, 10 wersta põhja-lääne poole. Esaremi-Jari. Mõeti wangistada ja 12 kinnipidajat. Wenelase õhulaem wistas Esaremi-Jari 160 pommi.

Surperi sihis kestab meie pääletungimine edasi, wenelase ägeda wastu-panemise pähte meenutama. Meie väed mõistis rea külasid ära 80 wersta lõuna-pool Krasnits.

Orenburi-Sterlitamali piirkonnas edenes meie pääletungimine edukalt. Saine wangistada ja ühe kuulipilbuja. 35 wersta lõuna-ida pool Werhne-Uralskit kestab ägedad heitlused.

Meie lähtime Kaspriidre juure wälja 60—70 wersta idapool Eschjabiniskit.

Shadrinski piirkonnas kestab pääletungimine edasi.

Turinski piirkonnas mõistis meie väed mõned külad ära lõuna-ida pool Turinskist.

Denikinlased tulewad üle.

Armeestaab. Swerdobski polk, mis wiimastest lahingust meie wastu oja wõitis, saatis teadaande, et ta meie poole üle tulla soowib.

Jalawäepolgu wangistamine.

Samarast teatatakse: teise ja kolmanda augusti wahel löime meie põhja-lääne pool Samoshini kaks ratsawäe polku puruks. Jalawäe polk wõeti täielikult wangi. Sõjasaak on kuni arwurikas.

Wäljamaalt.

Piitlased ja Ungari.

Bionist, 7. augustil. — Londonist teatatakse, et endised Ungari nõukogu wä-
luse liikmed riigi tribunaali kohtu kätte antakse.

Berlinist, 8. augustil. — Nelja kindrali komisjonis, keda Budapesti laadeti waherahu tingimiste täitmise järele walwama ja rumeenlastega läbirääkima, on juhtimise oja Amerita esitajal, seft laewa-
fõdu awamine Dounau jõel ja suurte toiduainete tagawarade saamisel Ungari endistest lõunapoolsetest maakondadest on juur tähtsus Europa tootlusliikumises, kuid Amerita on selles liikumises juhtimise riik. Majanduslikkude küsimuste lahendamisel on ta suur tähtsus poliitilises liikumises.

Berlinist, 8. augustil. — Läbirääki-
mised Ungari walituse ja Inglise kind-
rali Gordonini ning Italia wüstri Bor-
gesse wahel kestab edasi. Läbirääkimise
pääaineks on Ungari walitusele
ettepanud waherahu tingimised, mida
ta liitriikide esitajad liig rasketeks peawad.
Piitriikide esitajad andsid nende siju tele-
grahwi teel liitlaste ülem nõukogule teada
paludes nende wastu otustawalt protes-
teerida.

Berlinist, 7. augustil. — Piitriikide
plaan, ülemat mõimu Ungaris erzher-
togi Josef kätte anda, sünnitas suurt
ärewust Saksamaa kodanlastes ringkonda-
des, kes selles eimesel sammul näewad uue
Dounau föderatiooni ajutamises, mis en-
dise Habsburgide monarkia ajest peab täit-
ma, ja liitlaste käes Saksamaa nõrgenda-
mise sõjariistaks olema. „Dassische Zei-
tung“ kinnitab, et erzherzog Josef lähe-
dalolijad täiesti tagurkased on.

Bionist, 8. augustil. — Tulid teated
uuest riigipöörde Budapestist. Koosoleku
jaali, kus uus walitus asus, ilmusid
jandarmid ja ajasid kõik seesolijad laiali.
Sünnitati uus walitus, kus erzherzog
Josef pääministriks on. Tema katub wa-
lituse ümber kõiki erandid tõmmata, et
koalitiooni kabinetit luua. Keegi arst
mõttis terwishoiu ministri portfelli omale,
liitkooli professor — rahwusministri oma,
kindral Schetzer sai sõjaministriks ja
kindral Tangos — wälisasjade minist-
riks. Talupoegade ja ühgi sotsialdemo-
kraatide erakonnale on ettepanek tehtud
oma esitajaid ministriumist laata. Uue
walituse pää astus liitlaste sõjawäe esi-
tajatega ühendusse.

Kaubalaewastiku uuestiehitus.

Bionist, 7. augustil. — Prantsuse
ministrium otustas palatist 1 miljard
830 miljoni franki kaupalaewastiku uuesti-
ehituseks nõuda.

Eesti walgetele sõduritele.

Tõelised ja maatamehed walges sõjawäes, teie poole pöörame!

Mis on teie eesmärk, mis pärast tulite teie Wenemaale tööliste ja talu-
poegade wastu tapluste?

Mis pärast teie oma sõda ei pea ja endid lasete Inglise raha eest
äraostetud hingedest — ohwitseridest, ninapidi wadada. Teie sõdurid Eesti
walges wäes töötate ja kord, et üle Eesti piiri Wenemaale et tule.

Nüüd kuulutas Wene nõukogude walitus, et punased wäed Eesti
piiride jões sõja lõpetawad ja Eesti sisse ei tungi.
Wene tööliste ja talupoegade nõukogude riik sejab walge Eesti wastu sama-
sugusel seisukohal, nagu walge Soome wastu: oma kaitseks tõstab ta sõjariista,
kui Soome wõi Eesti kodanluse piirid tööliste wabadust riisuda ja neid nende
rahuliku ühe juures jebab.

Meie eesmärk on see.

Walgest Eesti tulid Wenemaale Balahowitschi salgab, tapawad, rõõmivad
töötajaid elanikke, meie ajame nad tagasi, ande nad Wenemaale wälja, lõpe-
tame siis sõja. Sõddida Eesti tööliste ja maatameestega meie ei taha.

Mis pärast tulite teie Wenemaale rõõmlisalt
toetama, mis pärast aitate teie nende palawamat soowi — nõu-
kogusid kutsuda, keisrit troonile tõsta, — oma werega tõstada. Kas teie armate
et need rõõmlid teid rahule jätawad. Wale, nüüd juba tarwitawad nad teie abi
ainult Inglise ja Prantsuse kodanluse päälelõimisel.

Küllalt wõib walatub kodanluse kaitseks, hoidke oma jõudu rewo-
lutsiooniliseks oma wägistaja ja äraandja kodanluse wastu.

Winge tagasi oma wabariigi piirini ja teie näete, et kodanluse laimuse
pääle waatamata töölistes ja talupojad Wenemaal sõna oskawad pidada oma
tõbrahwaist wendade wastu.

Ma ha sõda kodanluse huwide kaitseks ja ütlege tõtt neile
nõtku, kes julgewad tõenda, et punased teie wabadust tulewad riisuma ja
wiljapõldusid sõjatallermadeks tegem.

Utsi punane kütt jalga üle teie piiri ei tõsta.

Tahate teie rahus elada, siis laske ka meid rahus elada. Urge laske
endid kui liitlaseid liigutada kodanluse kaitseks, kes teid wõinud ja sõjast
tüdimenud jumma saadawad.

Küsi oma kutuwalst kogult, miks ta raha ettepanekub, mis
Ungari poolt tehti, wastu ei wõtnud?

Miks ei taha teie „Sotsialistiline“ walitus raha, kuna meie iga filmapiist
selles walmis oleme.

Ma ha sõda, nõudke raha Wenemaal nõukogude wabariigiga, siin
wõetaks raha ettepanek kohe arutusele.

Selgimehed, meie ei usu, et teie kui töölisteklassi liikmed, saate tööliste
äraandjateks ja palgatud orjadeks oma ifandatele. Näidake, et see tõsi pole.

Kaputage maha orjus, kodanluse üle.

Kadu rahwa äraandjatele „demokraatidele“ ja „sotsialistidele“,
kes Eesti töörahwa kapitalistidele ära müüsid.

Eesti punased kütid.

Saksamaa ja Wenemaa.

Soome kodanlaste ajaleht „Karjala“
kirjutab 3. augusti numbris: „Tõelisel-
peats see lausa hirm märgatav olema,
millega Inglismaa Saksamaa samme tä-
hele paneb, mis see lihendusloomis-
idapoolse naabriga ette wõtab. Inglis-
maal teatakse wäga hästi, et isearanis
kaubanduse alal Saksamaa Wene turgudel
wõistluseks mitte ainult Pääne-Europa
riikidele ei ole, waid ka Ameritale. Geo-
graafiliselt on Saksamaa seisukohast sarnane,
et Wene turud temale loomulised on.
Uuesti ühendunud Poolamaa on Saksja ja
Wene piiride wahel pugenud, kuid sellest
hoolimata on Saksamaa geograafiliselt
Wenemaale lähemal kui Inglismaale. Sel-
lele lihtsaks tuleb wäl, et laredate rahu-
tingimiste tõttu Saksamaal kaubandusteed
teistesse maadesse kinni on, Saksamaa
kaubalaewastik, mille abil ta teiste riiki-
dega merel wõistelda oleks wõinud, on
ära wõetud. Nii jama on temalt ka asu-
maad ära wõetud, kust ta oma tööstusele
tooresainet oleks saada wõinud. Nii ei
jää Saksamaale muud wõimalust, kui
omale kaubaturgu ja tööstusele toores-
ainete saamise kohta kuuwamaa teed kaudu
otida. Ja jeda kõik wõib ta Wenemaalt
saada.

On julgud oma wõimu päale.

„Rusikaja Shina“ kirjutab: „Prantsus-
maa nõuab Saksamaalt wiibimata 20 mil-
joni tonni kiviõli andmist. Saksamaa
tõrgub jeda andmast, seft tal puudub
enelegi sijemaa tarbeteks kütteenet ja
sarnase arwu sütte äraandmisel peaks
tema raudeed seisma jääma, mis niijama
palju tähendaks, kui maad enamusele
anda. Selle päale on liitriigid wastanud,
et Saksamaal enamust karta ei ole, seft
liitlased hoolitsewad juba korra eest Saks-
maalt.

Enamlaste kikutustöö Kassis.

Ajaleht „Lupignon“ teatab: Reiffjad,
kes Konstantinopolist tulewad, tõenda-
wad, et „Uhenduse ja Edu“ komitee lähe-
das ühenduses Wene enamlastega töötas
ja nendega ühes poliitilist kikutustööd
Kassis teeb. „Uhenduse ja Edu“ komitee
on alati jalgaja edasi elutsemise ja saadab
kommunistid mõnda Wäike-Aasiat kom-
munisti aadet laiali kandma.

Kolmanda Internatsionaali lipu alla.

Iseseiswate sotsialistide ajaleht „Veip-
ziger Volkszeitung“ nõuab iseseiswate
ühinemist III. Internatsionaaliga. Hooli-
mata Berlinis ilmuma iseseiswate ajalehe
„Freiheit“ hiljutisest seletusest, et sarnane
ühinemine oleks Wostwa waadetele alla-
andmine, Veipziger Volkszei-
tung“ teatab, et iseseiswate suur
enamus juba ammu walmis
on awalikult kommunistide
poole üle minema ja sarnane
üleminek oleks sotsialistide
enamuse huwide suhtes tar-
wilik.

Kõrge angelbajad.

Stokholmist teatatakse, et seitset kõrge-
mat Rootsi diplomaati selles süüdistatakse,
et nad Rootsi saatkonna liikmedeks Peter-
buris ja Rootsi kindralkonsulaadi liikme-
teks Wostwas olles oma seisukoha tur-
jasti on tarwitawad Wene rublaga ja
wanade asjadega angeldades.

Wafeli tädiõrge kestab edasi.

Seisuford Wafelis on muutusteta. Riigi
eilewõlele töölised otustasid suurel hääle-
enamusel töötõrget jätkata. Täheladujad
ja trükitööd abitoõlised liitlased tööle-
halamise ettepaneku tagasi.
„Wafeler Bornmärki“ toimetaja Wiefser on
arreteeritud. Seft ise on kinni pandud
ja trükitöö ruumides on soldatid. Pääle
selle annawad sõjawõimud ajalehe kohtu
kätte süüdistuste, laimu ja töötõrkele üles-
kutse pärast.

Hiinamaa „rahu“ wastu.

Ajaleht „Tamps“ toob Hiina saatkonna
teadaande, et tema rahulepingule alla ei
kirjuta ja rahwaste liitu ei astu.

Soomemaalt.

Salajasel läbiotsimisel.

Helsingis on hiljuti neli tundmata
meest wanateke Kiskisse korterisse tungi-
gitud, kui see ise kodus ära oli. Nähta-
wasti on jään läbiotsimist toimetatud, seft
paberid ja kõik muud asjad on segamini
pildatud, kuid kadunud ei ole midagi.
Otjutud on arwatavasti wanateke tütre,
maapäewasaaditu Aura Kiskise paberid.

Piinaloopad täis.

Soome wangikojad on kõik kuhjani
wangistatud inimesi täis. Dulu wangi-
kojas on ruum nii täis jäänud, et
wangisid juba teistesse hoonetesse on
mahutatud.

Kangelased ametist lahti.

Kunuse sõjakäigu ülemjuhataja ja kiti-
major Tabela on „pühusele“ lastud. Ka
mitmed teised ülemad on ametist lah-
mise palwe ära annud.

Teiste sõnadega wõibud on Kunnusest
Soome põgenenud wäejuhatajad kõik
ametist tagandatud.

Kahjutaju Balamo floostrite.

Omajal sai Balamo flooster Soome
sõjawägede läbi kannatada ja andis pärast
nõudmise Soome walituse wastu kohtu.
Nüüd on asi harutusele olnud ja kohtu
otjuse järele peab Soome walitus floost-
rile 433,275 marka kahjutaju maksma.

Seminariid tühjad.

Katkeerandus kaebab, et wiimasel pool-
aastal seminariides õpilaste arv laugelt
alla harilise määra olnud. Sisestajaid
olnud wähe, ehk küll selleks kikutustööd
tehtud. Rahwatoõlõpetajates on suur
puudus. Nooredmehed lähewad parema
meelega sõtta kui kooli.

Nii tasub walgete sõjapoliitika kodan-
lastele enestele walusalt kätte.

Walgete laagrist.

Pääle Pihlwa ärawõtmist tellis wal-
gete kaskel tüki. Arutati küsimust, kas Bo-
lohowitschi wäed wõi walge Eesti soldatid
wõidupärsja omale pidid saama. Eestlased,
kes eimestena Pihlwasse jõudsid, määras-
sid oma komendantid; Bolohowitschi salgab,
mis weel järgnesid, määrasid oma poolt
weel teise komendant, nii et linna kae-
walitus oli. Walge Eesti kodanluse hää-
leandja „Waba Maa“ teatel ähwardas
Bolohowitschi oma soldatid maha lasta,
kes julgewad walge-eestlast haawata. „Wa-
ba Maa“ arwab, et see wäga tarwilik
on, seft et Wene ohwitserid ühgi Walge
Eesti walituse esitajaid haawawad.

„Waba Maa“ arwamisel oleks Pihlwa
weel praegu meie käes, kui mitte Walge
Eesti wäed poleks tõdistanud. Pihlwa
nälgib. „Nowaja Rossija“, Wene musta-
saja hääleandja, loodab Eestimaa abi
pääle. Kuid wiimane tahab piiri kinni
panna karantiini mõttes, seft et Pihlwas
kõikfugu laudid mõllawad. Piiri kinni-
panemise põhjuseks ei ole mitte haiguste
kartus, waid tahetakse Eestimaa prodük-
tide wäljawedamiseks takistusi teha.

Lillewad wastutusest lahti.

Ajalehele „Times“ telegrahweertitakse
Helsingist 23. juulil: Kindral Rodjanko
teatas, et kui loode sõjawäele lähema
kahe nädala jooksul aine-
list abi ei anta, siis ütleb
tema ennast igast wastu-
tusest lahti, teades, et siis terme sõja-
wäe täielik lagunemine wõib tulla. Wene
sõjawäel ei puudu ainult püssa, saapaid
ja sõdi, waid ka teisi tarwilisi asju.

Pihlwa teatatakse, et proua Boloho-
witschi laastaretis wiimane pall puuwilla
tarwitusele on. Suur puudus on ka pabe-
rossides. Wäesjad ei ole juba kaks kuud
palka saanud. Rahulolematust kasmab
weel selle läbi, et eestlased inglased toe-
tust saawad ja wüstri Sieveni wäesjad,
kes Riia pool wõitlewad, sakslaste poolt
warustatakse, kuna wenelastel toitu, ri-
ideid ja sõjariistu puudub. Wene warus-
tuseosakonna juhataja räägib selle kohta:
„Et ole imestada, et wenelased enam Inge-
lise abi päale ei looda“.

Peterburi teated.

Kolera Peterburis.

Terwishoiu osakonna teadele järele on 6.
augustil uuesti haigemajadesse toodud
23 kolerahaiget; termeks jäid — 8, suri —
10. Rawitsemise alla jäid weel 267 ini-
mest.

5. ja 6. augustil pandi Peterburis ja
tema agulites kolera-rõugeid 1845 ini-
mesele nendest 1017 esimest korda.

Kongressi esimene istumine.

Kongressi avas Peterburi komitee poolt flm. Jkelt, kes kooskõlastate ettepaneku teeb, langenute punaväelaste mälestust pühapäevaseks mälestada. Auldaske internatsionaali.

Sellejärele ütles flm. Jkelt, et meie praegu rahvusvahelise proletariaadi võitlusriides seisame, kuhu hulka ka revolutsiooniline liikumine Gestiina lohta läib.

Esimene Wenemaa osakondade kongress peadis küll suured loojungid ka rahvusvahelises müttes üles, kuid päraleungimise Gestiinaale said kõik jõud sinna poole loonud, kuna see loonud jõud tunnistuseks sellest sai, et kongressi töötajad teatasid müttes hästigi wilja oli kannud. Siiski jäid paljud loojungid, paljud ülesanded ühel kui teisel põhjusel teostamata, mis kuni tänini selleks jäänud. Tänane kongress ei tulnud siis mitte lõpu, et kunstiliselt sünnitada mingisuguseid sünnitusi, vaid, et siin loomalt tööle asuda, warem ülesseatud ja väljatöötatud ülesannete elustusele. Vahkudes sellest kongressilt peame endid kui kommunistid tundma, kes iseteadwalt midagi põhjapanemat sünnitanud ja kogu lohtadel kongressil läbiharutud küsimusi teostama hakkama.

Selle järele annab korraldajate komisjon eeltööd kongressile kinnituseks ette, mille järele 1) koduford; 2) mandaat-komisjoni loomise; 3) Peterburi komitee poolt loomise; 4) kongressi presiidium flm. Anvelt, Peterjon, Jkelt, Eestmann ja Roni ja 4) redaktsiooni-komitee flm. J. Mägi, Anvelt ja Hausing kongressi poolt kinnitust leidisid.

Kongressil võeti ka telegrammi ühel häälel vastu, millest üks flm. Benini ja teine W. K. P. R.-komiteele.

Benin — Moskwa.

W. K. P. Gesti osakondade ülemvõimale kongressi termitab palawalt oma kindlat juhti kommunistilise revolutsiooni, Teie kallid Vladimir Jiljich jõudu soowides, et Teie üleilmilise proletariaadi eesotsas wõiksite seista sõjaliselt revolutsiooni täielise wõiduni loonluse ja sõjalis-äärandjate üle.

W. K. P. Rejtkomitee — Moskwa.

W. K. P. Gesti osakondade ülemvõimale kongressi tööle asudes laadab sooje termitusi Wene sellitsilete kommunistidele, W. K. P. Rejtkomitee laudu, kui üleilmilise proletariaadi revolutsiooni lipukandjatele, olles kindlas usus, et lähemal ajal kommunism kapitalismist wõitu saab.

Kongressi presiidium.

9. augustil 1919.

Edasi teatab flm. Jkelt, et Soome sellitsimeestest kongressi oja wõdawat flm. Sirola ja Gwa ja paneb ette, neid püstitõusmisega termitada, ühtlasi Soome revolutsioonilise proletariaadi termitust andes.

Sõna saab flm. Gwa, kes tähendab, et keelelised lahkiminefud talistawad teineteist arusaamist, kuid kõigest sellest hoolimata meil ühine revolutsiooniline wõitlusrind on, kus niihästi Soome kui ka Gesti punawäelane oma kõrgete ülesannete teostuse tegevuses. Praegu agab mõlemate tööstisteklassi raste loonluse surwe all, mitte ainult oma maa, vaid

kogu rahvusvahelise imperialismi all, kelledega kapi-kas töötamad meie loonlased ja sõjalisid-äärandjad. Meid wabastada — see on meie, revolutsioonilise proletariaadi ülesanne. Jseiswus on liitlaste poolt Soomele lubatud, mis aga tegelikult ainult „wormilist“ laadi kannab, kuna Soomemaa seniseni täiesti äraripruu on liit-imperialistide raskudest ja tahtmistest.

Ka iseseiswuses ei jää me armu ootama ententelt, waid entente maade tööstiste revolutsiooni tõusust, mis purustab kõik need orjastawad sidemed, mis senini isearanis wäikerahwaid kättestawad.

Edasi näitab flm. Gwa Gesti ja Soome loonluse wahelorra päale, mis niikaua hää oli, kuni Gestiil veel midagi lüpsata wõis, oli Gesti aga juba Soome lihu-nikkude poolt tähendub, jäi ära kogu waimustus „wennasrahwad“ wastu ja praegu walitseb Soome poolt täielikult külm wahelord. Lõpuks tähendab kõneleja, et ühine eesmärk ja wõitlusrind meid tulewikus veel kiremmini siduma saawad ja me julgelt oma suurtele ülesannetele wastu waadata wõime.

Flm. Gwa lõpetab oma termitusõnab kateplagina all.

Selle järele teeb ülewaate käesolewast poliitilisest seisukorrast flm. J. Anvelt. A. 1917. löid esimehed proletariaadi revolutsiooni lained tugewamate hoopidena, mis peaaegu kõikidele täiesti ootamata tulid. Wenemaa proletariaat, teba kole löda wiletsasse seisukorda tõukas, sai revolutsioonilise liikumise ette otja. On olnud raskusi üle elada, tihtigi seisukordi, mil kaine mõistus kõituma löönud, kuid meil, kommunistidel, tuleb kõigega rehtendada. Meie peame teadma, et revolutsiooni sünnitajad mitte meie ei ole, revolutsioon sünnib teatavatest ühiskondlistest wahelordadest, mis pärast ajutised faotused revolutsiooni kätis miallgi mõduandwad ei ole. Ühte sarnast faotust tuleb Ungari Rõufogude Wabariigi loomise järele waadata. Ungari sündis üles, selle muutuse sünnitasid liitriidide rasked pöördumised, mis Karoly walituse meeleheitel wiis ja lõpuks sundisid, et wastutust oma päält ära kõrvaldada, wõimul proletariaadile üle andma. See on igatahes esimene sellesarnane sündmus ajaloos ja — kahtlemata ei wõinud tagajärg küllalt kindlalt olla, sest et revolutsioon wäljastpoolt Ungarit walitsewatest wahelordadest tekkis, mitte aga neist, mis Ungari sisemise ühiskondlise elu arenemisel oleks tekkinud. Ühte on Ungari revolutsioon meie siiski õpetanud: igasugune loostõõtamine sõjalis-äärandjatega on niisama hää, kui wõimu ära müümine wastase klassile. Seda nähtust peame uuesti isearanis pakkult alla kriipsutama. Mis puudub Gestiisse, siis peame tähendama, et just nüüd Gesti töörahw wabastuseks kõigeparemad lootused on.

Gesti loonlus on enmast pädasjalitult wõdaste abil ülental suutnud hoida. Need revolutsiooni lained, mis praegu õhtu Europas kõrgenerwad, uhawad toed Gesti loonlusest ja — meie wõime kindlad olla, et Gesti Rõufogude wabariidide hulla astumine mitte enam kaugel ei ole. Sotsiaal-äärandjad on endid alasti oletus näidanud, Gesti proletariaat, Gesti maatamees ei usu teda enam, ei leia temast enam oma kasude — klassikafude — kaitset waid näeb temas oja loonlusest waturimast. (Järgneb.)

Punane sõjawägi.

Ülejookstute wastuwõtmisest.

Wabariigi revolutsiooniline sõjandusloog teatab, et 1913. a. 15. now. ja selle aastal 1. maist armeede revoluts. sõjandus. ette on kirjutatud, et nõufogude wägede poole ülejookstute, wabatahtlilist wangi annud ehk wangiwõetud wastased, olgu nad reamehed ehk ohwilerid, milgil wiisil mahalaftmise ja muude karistuste alla ei kuulu.

Ülejookstuid on waja sõbralikult wastu wõtta, nagu wabaneid seltsimehi ehk laheteiwaid kurjategijaid, kuna aga sõjawangide kohta tarwis on kindlasti meele pidada, et oja neist meie wastu sõdjate oli petetud, teine oja tegi jeda kapi suumil, kuna ainult wäike oja teadlitust punase sõjawäe waenlastest oia.

Omawolitsised mitte üksi ülejookstute, waid ka sõjawangide mahalaftmised saawad kõige waljumini sõjaagsele seaduse järele karistatud.

Ülemaalbeldud tähipäätjeks ja piinlikuks täitmiseks saates, paneb wabariigi rew. sõjandus. ette jeda päewakästu kõige laialisemal wäerinnal teada anda kõikides wäeosades, et kellegil wõimalust ei oleks enmast mititeadmisega wabandada. Alla kirjutatud on wabar. sõjandus. esim. aset. Siitjast, wabariigi sõjajõudude ülemjuhataja Kamenew ja wäljastaabi komissar Gusejew.

Kultuur ja haridus.

Kontsert-Miitingule,

mis täna kella 6 aj 1 õhtul Tööstiste Lõuog de lossis Wolodarski prospektil

Wiimased teated.

Uus walitus Ungaris.

Parisi, 8. augustil. — Erzherzog Josef wõttis walituse oma kätte riigi walitseja nime all. Tema teatas, et kawatseb koalitsiooni ministerruumi asutada. Ministrite kabineti juhatajaks määrati endine sõjaminister Stefan Friedrich. Ministerruumi loomiseks astusid kaks kindralit: Schnezler kui sõjaminister ja Banetzas kui wälisasjade minister.

Prantsuse tööstiste ja talupoegade wõitlus uulja wastu.

Lionist, 3. augustil. — Terwes reas linnades ja küladest algasid tõsised korratused elukalliduse alal. Uhes kohas läks metalltööstiste komitee kauplustesse ja nõudis nendel hindade alandamist kaupade päält. Teises kohas tulid 400 ümbruskonna elanikku linna ja sundisid hindasid alandama 50% wõrra munade ja liha päält. Eitumise etteotsa, mis hindade alandamist nõuab, astusid tööstiste ametiühitused. Nõrgateles,

faurmeries, Forge-Esean's ja teistes lohtades laienes liikumine ruttu ja ilma wägiwallata. Tööstiste komiteed kasutawad elanikkude koostegewust, kaupmehed kardawad aga wastu panna, rüüstamise küttes. Elanikud tahawad Prantsusmaa tootluswarustust walituse ülesandeks teha, kuid ise angeldajate wastu wõidelda. Eitumine on laialdase iseloomu wõtnud, et isegi Pariisi toredate restoraanide tarwitajad suurle arwete wastu protesteeriwad, nende wahendust nõudes.

Raudteelaste töötörte ahwardus ühtsriidides.

Lionist, 8. augustil. — Washingtoni organiseeritud raudtee tööstised pöörsid eila õhtul ettepanetuga Wilsoni poole föderatiivset komisjoni asutada tööpalga korraldamiseks ja andsid raudteede presidendile ja direktorile teadaande, kui kongress nende nõudeid ei rahulda, siis raudteede töötörge wälja kuulutakse, mis mitte hiljem kui 2. septembril algab.

(endine Eiteinõi) nr. 20 korraldatakse, peaksid kõik ilmuma, kes isikult kunstist endid ühendada tahawad. Kontsert-miitingul astuwad üles muu seas ka miinmed meie tähtsamad kõnemehed, samuti wõiks suurt tähelepanemist pöwrata flm. Sõrmuse wiulietekannete ja prof. Eemba llaweri ettekannete päale. Päale selle astuwad üles Tallinnast kongressile sõitnud saadikud jne. jne.

Uii ülihuwitawat kontsert-miitingut pole Piiteris enam laual ajal olnud — seepärast ärgu teegi tänafele kontsert-miitingule ilmumata jäägu.

Sisjeminef wabatahtliku mafju eest, alamäär 5 rubla.

Kirjandus.

Uinus trükit uus ajakiri: „Töörahw a Kultuur“ nr. 1—2. Siis: Ar. W. Hiiglasamm; J. Jürgens: Uus ilmawaade ja ühikujumus; H. Pöggelmann: Proletariaadi kultuuri hariduslistest ülesannetest; A. Wallner: Ous kool ja eiti tööstool meie haridusafutuse ideaal? A. Kutti: Kommunistilised üliõpilasteorganisatsioonid; Ar. W.: I. ülerenemaaline wäliskoolihariduse kongress Moskwas; J. J.: Meie puudused; flm. Benini nimelise Gesti tööstskooli esimehe aastategevuse aruanne; kroonika; bibliograafia. 64 kaheveerulist lk. Hind 12 rbl.

Praegu ilmub trükis: 1) Wenemaa kommunistilise partei program, wastu wõetud partei VIII kongressil Moskwas 18—23. märtil f. a. 2) H. Pöggelmann: Äremärkused kommunistilise partei VIII kongressil wastu wõetud programmi kohta. Hind 1 rbl.

Trükis: H. Pöggelmanni: Mõned põhjooned majandusliscu korraldamiseks Gesti töörahw nõufogudewaba riigis.

Kirjanikkudele ja tõlkijatele.

Kõiki, kes Gesti kirjastusofakonnale (Fontanka 53, f. 9, Peterburis) tõlkimise tööstid on lubanud teha ehk selleks raamatuid (originaalid) saanud, palutakse lubadust kas wõimalikult pea täita ehk sellest lahti ütelda ja raamatud (milledest mitmed wiimsed ainuühesemlaarid on) tingimata tagasi saata. Sellest augustikuu jooksul teadet ei tule, nende tööd antakse teiste teha ja tatjutakse originaalide tagastamisest abindusid tarwitusele wõtta.

Kirjastusofakond.

8. aug. 1919.

T e a t e d

W. K. P. Eestl sektiioonide kongressi puhul on pühapäeval, 10. augustil

kontsert-miiting.

G e s t i a w a :

1. Klaweri soolo — prof. A. Demba.
2. Soolo laul — prof. A. Jfatschenko (tenor).
3. Wiulsi soolo — Ed. Sõrmus.
4. Soolo laul — M.-t. artist Talonkina (sopran).
5. Segatoor.
6. Rõned.

Klaweril saadab A. Demba.

Rõnelema saawad kongressi ja Gestiinaalt tulnud saadikud.

Kontsert-miiting on Liteinõi prosp. № 20. *** AlguS kell 6 õhtul.

Sisjeminef wabatahtliku mafju eest — a l a m m ä ä r 5 r b l.

Kesk-Klubi juhatus.

Kuulutus.

Gesti Rütiväe brigaadi palawäe komandöride kutsused algawad 10. augustil.

Kursuste wõetakse jeltfimehi 18—35 a. wanadusele ja nõutakse

- 1) Ülgkooli haridus.
- 2) Sõjawäes reaktiku ofas wähemalt 6 kuud teeninud. Wastasel korral sõjawäe ofa alemalt sellekohane soowitusiri.
- 3) Kommunistliku eratonna liige ehk kollektiini soowitus.

Kursused on 4 kuulised.

Adress: Staraja Rusja, Georgiemskaia 8, Trudowaja ihkola.

Kursuste juhatus.

Gesti töörahw klubide Kesk-Klubi juhatus teatab, et juhatus looolekud saawad peetud igal esmaspäeval f. a. l. Kesk-Klubi ruumides (Fontanka 2) ja ei juhatus büroo on awatud igapäew kell 6—9 p. l. jältfimas.

„Tööstiste“ ühikuid numbrid (hind 70 kop.) on saada Gesti kirjastusofakonnas, Fontanka 53, f. 9 (Teatralni i postul. nurgal). Muine jiltfetik hoowist.

Wäljaandja: Wenemaa Kom. Partei Gesti Ojak. Peterburi komitee.

Wastutaw toimetaja: Toimetuse kolleegium